

PRAKTICKÝ PRŮVODCE INSOLVENČNÍM ŘÍZENÍM – ČÁST I. – ÚPADEK A OBECNÉ PRINCIPY ODDLUŽENÍ

Co je to úpadek?

Úpadek lze zjednodušeně popsat jako nepříznivou finanční situaci a je upraven v zákoně o úpadku a způsobech jeho řešení (tzv. insolvenční zákon). Osobu, která se nachází v nepříznivé finanční situaci, insolvenční zákon nazývá dlužníkem.

Za účelem zjištění, zda se osoba nachází v nepříznivé finanční situaci, je vhodné si provést následující základní test úpadku.

Osoba – dlužník je v nepříznivé finanční situaci – úpadku za situace, kdy **současně**:

1. **má více věřitelů** – osob nebo společností (banka, nebankovní poskytovatel finančních prostředků, tzv. firem), které požadují od dlužníka zaplatit nějaké peníze; a
2. **peněžité dluhy 30 dnů po lhůtě splatnosti** – dluh osoby – dlužníka, nebo jeho část, např. splátka v rámci splátkového kalendáře, měl být zaplacen řádně a včas již minimálně před 30 dny; a
3. **dlužník není schopen dluhy platit** (dlužník je v platební neschopnosti) – mezi zřejmé signály platební neschopnosti patří zejména situace, kdy dlužník zastaví platby svým věřitelům nebo neposkytuje žádné platby na splatné dluhy po dobu delší 3 měsíce. Do této skupiny patří i případ, kdy je vůči dlužníkovi vedena exekuce nebo výkon rozhodnutí, nicméně nelze dohledat majetek, který by bylo možné prodat a peníze poskytnout věřitelům. Velice častým a typickým příkladem je situace, kdy dlužník poskytuje svým věřitelům částečné platby (každému z věřitelů, většinou tomu, který dlužníkovi nejvíce zneprůjemňuje život), které však nevedou k úhradě (umoření) původně půjčených finančních prostředků a jsou používány na úhradu příslušenství (sjednaný úrok, zákonný úrok z prodlení nebo jiných sankcí – např. smluvní pokuty). V případě, že vám kdokoli nabízí „oddlužení“, kdy za vás bude rozesílat vaše peníze poměrně vašim věřitelům, nejedná se o oddlužení dle insolvenčního zákona.

Pokud jsou odpovědi na výše uvedené otázky kladné, popřípadě existuje pravděpodobnost nebo je zjevné, že finanční situace osoby se vyvíjí takovým směrem, že odpovědi na otázky budou kladné v dohledné budoucnosti, je vhodné se začít zajímat o řešení nepříznivé finanční situace. V žádném případě nelze doporučit, aby dlužník čekal s řešením do okamžiku, kdy je vůči němu vedeno i několik exekučních řízení; včasnost pokusu o řešení nepříznivé situace je poměrně zásadním faktorem pro budoucí úspěšnost vyřešení úpadku dlužníka.

Co je to oddlužení a jaké jsou jeho základní principy?

Insolvenční zákon zná několik způsobů, kterými lze úpadek řešit a vyřešit. Jedním ze způsobů řešení úpadku je oddlužení. Účelem oddlužení je uspořádání vzájemných vztahů mezi osobou, která má dluhy, a osobami, které od ní finanční prostředky požadují. Oddlužení spočívá na 2 základních principech – ekonomickém a morálním.

Základní ekonomický princip je založen na požadavku, aby věřitelé (s určitými výjimkami) po úspěšném procesu oddlužení měli uhrazeno alespoň 30 % (tzn. 30% a více) ze své pohledávky. Z pohledu dlužníka tedy, aby dlužník uhradil alespoň 30 % svého dluhu u každého věřitele.

Základní morální princip je založen na požadavku, aby dlužník nesledoval oddlužením nepoctivý záměr, tzn. aby dlužník nezneužíval oddlužení zejména k tomu, aby nemusel splácet věřitelům řádně a včas své dluhy.

O oddlužení může požádat (podat tzv. insolvenční návrh spojený s návrhem na povolení oddlužení) každá osoba, která je v úpadku a nemá dluhy z podnikání (za určitých okolností ani dluh z podnikání netvoří překážku pro úspěšné oddlužení). V praxi jsou případy, kdy jiná osoba (např. banka nebo nebankovní instituce) podá soudu insolvenční návrh; i v tomto případě může dlužník požádat o oddlužení, tzn. podat svůj vlastní návrh na povolení oddlužení.

V dalším článku si rozebereme náležitosti návrhu na povolení oddlužení.

Těším na vás na pobočce v Dačicích.
Mgr. Monika Urbanová